

STRANE DIREKTNE INVESTICIJE U BIH

PRILIV STRANIH DIREKTNIH INVESTICIJA PO OPĆINAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Uvodne napomene o rezultatima stranih direktnih investicija u 2003. godini

U 2003. godini ALDI je identifikovao izuzetno visok stepen korelacije između prihoda po općinama i iznosa SDI. Stepenn korelacije je iznosio .92. Ovako visoka korelacija jasno može pokazati razlike između mogućnosti za ostvarivanje prihoda od stalnog posla u općinama koje imaju visoke ili niske SDI.

Stepen korelacije između promjene mjesta prebivališta (migracije) i iznosa SDI u 2003. godini iznosio je .83. Razlike u mogućnostima za ostvarivanje prihoda dovodi do unutrašnjih migracija zbog većih mogućnosti za zapošljavanje iz općina u kojima nema zabilježenih SDI u općine/gradove koje imaju iznadprosječni priliv SDI.

U 2003. godini iznos SDI *per capita* za Bosnu i Hercegovinu je iznosio 485 KM. Broj općina koje nisu nikako imale zabilježene SDI bio je 56, u kojima je živjelo 638.516 stanovnika.

KLJUČNI NALAZI ZA PROMJENE U 2004. GODINI

Snažan rast priliva SDI u 2004. godini

Zaključno sa 31.12.2004. godine, prema podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u Bosnu i Hercegovinu je stiglo 2,556 milijardi KM stranih direktnih investicija (SDI) čiji je kapital bio veći od 100.000 KM. U odnosu na 2003. godinu priliv SDI je povećan za 34,17 procenata ili za čak 651 milion KM (Više u tabeli 1-1).

U 2004. godini nove SDI su došle samo u 56 općina u BiH u ukupnom iznosu od 650,998 miliona KM, od čega na četiri najveća primaoca SDI (Sarajevo, Mostar, Zenicu i Banja Luku) otpada 441,677 miliona KM, odnosno 67,84 procenta (više u tabeli 1-2). Broj općina koje su primile SDI se popeo sa 82 na 86 općina. U protekloj godini u 6 općina je po prvi put zabilježen priliv SDI. U novih šest općina trenutno živi oko 75.674 stanovnika.

Dodatno povećana koncentracija SDI u velike administrativne centre

U odnosu na 2003. godinu, u 2004. godini zabilježena je značajna koncentracija SDI u četiri najveća primaoca SDI u BiH (Sarajevo, Mostar, Zenica i Banja Luka). U odnosu na 2003. godinu kada je u ova četiri grada bilo skoncentrisano 1,131 milijarde KM SDI (59,36 % ukupnih SDI), u 2004. godini ovaj iznos je porastao na 1,603 milijarde KM SDI (62,73 % ukupnih SDI). Tokom 2004. godine nije bilo promjena u rasporedu prvih 10 općina, najvećih primaoca SDI (Izuzev što je Zenica došla sa 3 na 2. mjesto, a Mostar pao sa 2 na 3. mjesto). U odnosu na 2003. godinu kada je prvih 10 gradova zabilježilo 1,404 milijarde KM SDI (73,70 procenata), u 2004. godini iznos SDI u prvih 10 općina/gradova je iznosio 1,905 milijardi KM SDI (74,54 ukupnih SDI). (Više u tabeli 2-1).

U 2004. godini u 116 općina su zabilježene ispodprosječne SDI per capita (prosjeck za BiH 651 KM) u kojima je živjelo 2.760.500 stanovnika (oko 70 procenata svih stanovnika u zemlji, u odnosu na 2003. godinu u kojoj je 118 općina sa ukupno 2.777.900 stanovnika (takođe oko 70 procenata stanovništva) nisu se desile značajnije promjene u strukturi SDI per capita.

Tabela 1-1.

Pregled Stranih direktnih investicija (SDI) u BiH po općinama registracije

(Hiljade KM)

Rbr	Općina/Grad	Entitet	Ukupni iznos SDI u 2003. godini	Ukupni iznos SDI u 2004. godini	% udio općine/grada u ukupnim SDI BiH	Pozicija na dan 31.12. 2003.
	UKUPNO BIH		1905573	2.556.571	100,00%	
1	Sarajevo (i)	FBiH	523.858	599.269	23,44%	1
2	Zenica	FBiH	192.944	422.011	16,51%	3
3	Mostar	FBiH	247.692	384.891	15,05%	2
4	Banja Luka	RS	166.817	197.526	7,73%	4
5	Hadžići	FBiH	60.686	66.807	2,61%	5
6	Kakanj	FBiH	49.009	59.674	2,33%	6
7	Brčko	DS	46.328	46.891	1,83%	7
8	Jajce	FBiH	44.268	45.408	1,78%	8
9	Drvar	FBiH	43.250	44.213	1,73%	9
10	Lukavac	FBiH	29.677	39.185	1,53%	10
11	Prijedor	RS	5.307	30.486	1,19%	37
12	Ljubuški	FBiH	28.023	30.348	1,19%	12
13	Čitluk	FBiH	27.449	30.313	1,19%	14
14	Vitez	FBiH	12.019	30.006	1,17%	27
15	Srebrenik	FBiH	28.035	28.206	1,10%	11
16	Bihać	FBiH	27.704	27.983	1,09%	13
17	Široki Brijeg	FBiH	22.204	27.477	1,07%	17
18	Tuzla	FBiH	24.507	25.840	1,01%	15
19	Prnjavor	RS	22.466	25.738	1,01%	16
20	Laktaši	RS	18.188	23.790	0,93%	22
21	Velika Kladuša	FBiH	21.133	21.133	0,83%	18
22	Cazin	FBiH	20.025	20.847	0,82%	19
23	Derventa	RS	18.143	20.430	0,80%	23
24	Bijeljina	RS	11.335	19.905	0,78%	28
25	Šipovo	RS	19.310	19.310	0,76%	20
26	Gradačac	FBiH	5.650	18.992	0,74%	36
27	Kiseljak	FBiH	18.204	18.204	0,71%	21
28	Grude	FBiH	17.300	17.481	0,68%	24
29	Bos. Dubica / Koz. D.	RS	12.734	13.978	0,55%	26
30	Čapljina	FBiH	8.682	13.412	0,52%	30
31	Goražde	FBiH	13.212	13.212	0,52%	25
32	Vareš	FBiH	9.804	12.079	0,47%	29
33	Teslić	RS	2.824	10.742	0,42%	49
34	Travnik	FBiH	0	8.540	0,33%	83
35	Tomislavgrad	FBiH	7.086	8.284	0,32%	32
36	Bosanska Krupa	FBiH	7.787	7.787	0,30%	31
37	Neum	FBiH	0	7.350	0,29%	84
38	Bužim	FBiH	6.589	6.589	0,26%	33
39	Kalesija	FBiH	129	6.547	0,26%	81
40	Livno	FBiH	6.178	6.178	0,24%	34
41	Donji Vakuf	FBiH	5.807	5.807	0,23%	35
42	Zvornik	RS	5.224	5.690	0,22%	38
43	Tešanj	FBiH	4.133	5.617	0,22%	41
44	Sokolac	RS	4.568	5.564	0,22%	40
45	Ilijaš	FBiH	4.909	5.302	0,21%	39
46	Bosanski Petrovac	FBiH	4.003	4.813	0,19%	42
47	Kotor Varoš	RS	3.348	4.465	0,17%	46
48	Sanski Most	FBiH	3.548	4.008	0,16%	44
49	Busovača	FBiH	3.873	3.873	0,15%	43
50	Ljubinje	RS	3.423	3.423	0,13%	45
51	Novi Travnik	FBiH	2.864	3.180	0,12%	48
52	Ključ	FBiH	3.128	3.128	0,12%	47
53	Doboj	RS	2.353	3.055	0,12%	51
54	Konjic	FBiH	215	2.927	0,11%	78
55	Bos. Šamac	RS	403	2.743	0,11%	73

Tabela 1-1. Nastavak

(Hiljade KM)

Rbr	Općina/Grad	Entitet	Ukupni iznos SDI u 2003. godini	Ukupni iznos SDI u 2004. godini	% udio općine/grada u ukupnim SDI BiH	Pozicija na dan 31.12. 2003.
56	Bos. Gradiška	RS	1.774	2.636	0,10%	54
57	Posušje	FBiH	2.463	2.463	0,10%	50
58	Maglaj	FBiH	880	2.370	0,09%	63
59	Zavidovići	FBiH	1.533	2.303	0,09%	55
60	Ribnik	RS	2.151	2.151	0,08%	52
61	Pale / Prača	FBiH	0	2.029	0,08%	85
62	Lopare	RS	1.082	1.930	0,08%	61
63	Bos. Novi / Novi Grad	RS	1.828	1.828	0,07%	53
64	Usora	FBiH	1.477	1.477	0,06%	56
65	Pale	RS	1.450	1.450	0,06%	57
66	Živinice	FBiH	1.343	1.343	0,05%	58
67	Nevesinje	RS	1.265	1.265	0,05%	59
68	Modriča	RS	1.241	1.241	0,05%	60
69	Srbac	RS	1.077	1.204	0,05%	62
70	Bugojno	FBiH	547	1.160	0,05%	70
71	Trebinje	RS	830	1.080	0,04%	65
72	Kreševo	FBiH	0	951	0,04%	86
73	Bratunac	RS	832	832	0,03%	64
74	Odžak	FBiH	751	751	0,03%	66
75	Srebrenica	RS	726	726	0,03%	67
76	Breza	FBiH	708	708	0,03%	68
77	Čelić	FBiH	694	694	0,03%	69
78	Ugljevik	RS	490	490	0,02%	71
79	Čelinac	RS	408	408	0,02%	72
80	Lukavica	RS	402	402	0,02%	74
81	Bos. Kostajnica	RS	161	385	0,02%	79
82	Bileća	RS	0	332	0,01%	87
83	Bosanski Brod	RS	325	325	0,01%	75
84	Vogošća	FBiH	304	304	0,01%	76
85	Kupres	FBiH	226	226	0,01%	77
86	Visoko	FBiH	0	200	0,01%	88
87	Višegrad	RS	133	133	0,01%	80
88	Kalesija / Osmaci	RS	117	117	0,00%	82
89	Banovići	FBiH	0	0		89
90	Stolac / Berkovići	RS	0	0		90
91	Bosansko Grahovo	FBiH	0	0		91
92	Čajniče	RS	0	0		92
93	Doboj Istok	FBiH	0	0		93
94	Doboj Jug	FBiH	0	0		94
95	Dobretići	FBiH	0	0		95
96	Domaljevac	FBiH	0	0		96
97	Foča (RS)	RS	0	0		97
98	Foča / Ustikolina	FBiH	0	0		98
99	Fojnica	FBiH	0	0		99
100	Gacko	RS	0	0		100
101	Glamoč	FBiH	0	0		101
102	Gornji Vakuf	FBiH	0	0		102
103	Gračanica	FBiH	0	0		103
104	Han Pijesak	RS	0	0		104
105	Jablanica	FBiH	0	0		105
106	Jajce / Jezero	RS	0	0		106
107	Kalinovik	RS	0	0		107
108	Kladanj	FBiH	0	0		108
109	Skender Vakuf / Kneževo	RS	0	0		109
110	Bos. Krupa / Na Uni	RS	0	0		110
111	Milići	RS	0	0		111
112	Mrkonjić Grad	RS	0	0		112
113	Olovo	FBiH	0	0		113

Tabela 1-1. Nastavak

(Hiljade KM)

Rbr	Općina/Grad	Entitet	Ukupni iznos SDI u 2003. godini	Ukupni iznos SDI u 2004. godini	% udio općine/grada u ukupnim SDI BiH	Pozicija na dan 31.12. 2003.
114	Orašje	FBIH	0	0		114
115	Gradačac / Pelagićevo	RS	0	0		115
116	Bos. Petrovac / Petr.	RS	0	0		116
117	Gračanica / Petrovo	RS	0	0		117
118	Prozor / Rama	FBIH	0	0		118
119	Ravno	FBIH	0	0		119
120	Rogatica	RS	0	0		120
121	Rudo	RS	0	0		121
122	Sapna	FBIH	0	0		122
123	Kasindo	RS	0	0		123
124	Istočni Drvar	RS	0	0		124
125	Kupres (RS)	RS	0	0		125
126	Istočni Mostar	RS	0	0		126
127	Oštra Luka	RS	0	0		127
128	Istočni Stari Grad	RS	0	0		128
129	Ustiprača	RS	0	0		129
130	Donji Žabar	RS	0	0		130
131	Stolac	FBIH	0	0		131
132	Šekovići	RS	0	0		132
133	Teočak	FBIH	0	0		133
134	Trnovo	FBIH	0	0		134
135	Trnovo (RS)	RS	0	0		135
136	Vlasenica	RS	0	0		136
137	Odžak / Vukosavlje	RS	0	0		137
138	Žepče	FBIH	0	0		138

(i) Pod gradom Sarajevo obuhvaćene su gradske općine Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad i Ilidža.

Tabela 1-2.

Pregled Stranih direktnih investicija (SDI) u BiH po općinama registracije samo u 2004. godini

(Hiljade KM)

Rbr.	Općina/Grad	Entitet	Ukupni iznos SDI u 2003. godini	Ukupna vrijednost SDI (samo 2004)	Ukupna vrijednost SDI na dan 31.12.2004
			1905573	650.998	2.556.571
1	Zenica	FBiH	192.944	229.067	422.011
2	Mostar	FBiH	247.692	137.199	384.891
3	Sarajevo	FBiH	523.858	75.411	599.269
4	Banja Luka	RS	166.817	30.709	197.526
5	Prijedor	RS	5.307	25.179	30.486
6	Vitez	FBiH	12.019	17.987	30.006
7	Gradačac	FBiH	5.650	13.342	18.992
8	Kakanj	FBiH	49.009	10.665	59.674
9	Lukavac	FBiH	29.677	9.508	39.185
10	Bijeljina	RS	11.335	8.570	19.905
11	Travnik	FBiH	0	8.540	8.540
12	Teslić	RS	2.824	7.918	10.742
13	Neum	FBiH	0	7.350	7.350
14	Kalesija	FBiH	129	6.418	6.547
15	Hadžići	FBiH	60.686	6.121	66.807
16	Laktaši	RS	18.188	5.602	23.790
17	Široki Brijeg	FBiH	22.204	5.273	27.477
18	Čapljina	FBiH	8.682	4.730	13.412
19	Prnjavor	RS	22.466	3.272	25.738
20	Čitluk	FBiH	27.449	2.864	30.313
21	Konjic	FBiH	215	2.712	2.927
22	Bos. Šamac	RS	403	2.340	2.743
23	Ljubuški	FBiH	28.023	2.325	30.348
24	Derventa	RS	18.143	2.287	20.430
25	Vareš	FBiH	9.804	2.275	12.079
26	Pale / Prača	FBiH	0	2.029	2.029
27	Maglaj	FBiH	880	1.490	2.370
28	Tešanj	FBiH	4.133	1.484	5.617
29	Tuzla	FBiH	24.507	1.333	25.840
30	Bos. Dubica / Koz. D.	RS	12.734	1.244	13.978
31	Tomislavgrad	FBiH	7.086	1.198	8.284
32	Jajce	FBiH	44.268	1.140	45.408
33	Kotor Varoš	RS	3.348	1.117	4.465
34	Sokolac	RS	4.568	996	5.564
35	Drvar	FBiH	43.250	963	44.213
36	Kreševo	FBiH	0	951	951
37	Bos. Gradiška	RS	1.774	862	2.636
38	Lopare	RS	1.082	848	1.930
39	Cazin	FBiH	20.025	822	20.847
40	Bosanski Petrovac	FBiH	4.003	810	4.813
41	Zavidovići	FBiH	1.533	770	2.303
42	Doboj	RS	2.353	702	3.055
43	Bugojno	FBiH	547	613	1.160
44	Brčko	DS	46.328	563	46.891
45	Zvornik	RS	5.224	466	5.690
46	Sanski Most	FBiH	3.548	460	4.008
47	Iljaš	FBiH	4.909	393	5.302
48	Bileća	RS	0	332	332
49	Novi Travnik	FBiH	2.864	316	3.180
50	Bihać	FBiH	27.704	279	27.983
51	Trebinje	RS	830	250	1.080
52	Bos. Kostajnica	RS	161	224	385
53	Visoko	FBiH	0	200	200
54	Grude	FBiH	17.300	181	17.481
55	Srebrenik	FBiH	28.035	171	28.206
56	Srbac	RS	1.077	127	1.204

Tabela 2-3.

Pregled Stranih direktnih investicija (SDI) u BiH per capita po općinama na dan 31.12.2004. godine

(Hiljade KM) / Per capita SDI iznosi u KM

Rbr.	Općina/Grad	Entitet	Broj stanovnika (2004 procjena) ^(e)	Ukupni iznos SDI u 2003. godini (iznosi u .000 KM)	Ukupni iznos SDI u 2004. godini (iznosi u .000 KM)	SDI per capita* na dan 31.12.2004 (iznosi u KM)	Pozicija u SDI per capita na dan 31.12.2004
			3.928.727	1905573	2.556.571	651,00	
1	Mostar	FBiH	105.448	247.692	384.891	3.650,06	3
2	Hadžići	FBiH	19.400	60.686	66.807	3.443,66	2
3	Drvar	FBiH	13.006	43.250	44.213	3.399,43	1
4	Zenica	FBiH	128.495	192.944	422.011	3.284,26	8
5	Jajce	FBiH	19.999	44.268	45.408	2.270,51	4
6	Čitluk	FBiH	16.419	27.449	30.313	1.846,21	6
7	Šipovo	RS	10.518	19.310	19.310	1.835,90	5
8	Sarajevo	FBiH	345.436	523.858	599.269	1.734,82	7
9	Neum	FBiH	4.778	0	7.350	1.538,30	83
10	Pale / Prača	FBiH	1.371	0	2.029	1.479,94	84
11	Vitez	FBiH	21.354	12.019	30.006	1.405,17	19
12	Ljubuški	FBiH	22.077	28.023	30.348	1.374,64	10
13	Kakanj	FBiH	44.124	49.009	59.674	1.352,42	11
14	Grude	FBiH	13.372	17.300	17.481	1.307,28	9
15	Vareš	FBiH	10.099	9.804	12.079	1.196,06	12
16	Široki Brijeg	FBiH	29.952	22.204	27.477	917,37	15
17	Banja Luka	RS	222.359	166.817	197.526	888,32	14
18	Kiseljak	FBiH	21.322	18.204	18.204	853,77	13
19	Lukavac	FBiH	51.978	29.677	39.185	753,88	18
20	Čapljina	FBiH	19.402	8.682	13.412	691,27	25
21	Ljubinje	RS	5.100	3.423	3.423	671,18	16
22	Srebrenik	FBiH	42.218	28.035	28.206	668,10	17
23	Laktaši	RS	39.870	18.188	23.790	596,69	23
24	Bosanski Petrovac	FBiH	8.151	4.003	4.813	590,48	20
25	Prnjavor	RS	49.762	22.466	25.738	517,22	24
26	Derventa	RS	42.499	18.143	20.430	480,72	27
27	Brčko	DS	100.500	46.328	46.891	466,58	21
28	Bihać	FBiH	60.707	27.704	27.983	460,95	22
29	Donji Vakuf	FBiH	13.388	5.807	5.807	433,75	26
30	Velika Kladuša	FBiH	49.841	21.133	21.133	424,01	28
31	Goražde	FBiH	31.582	13.212	13.212	418,34	29
32	Bos. Dubica / Koz. D.	RS	34.716	12.734	13.978	402,64	30
33	Gradačac	FBiH	47.494	5.650	18.992	399,88	45
34	Bužim	FBiH	18.251	6.589	6.589	361,02	31
35	Ilijaš	FBiH	15.325	4.909	5.302	345,97	34
36	Cazin	FBiH	61.094	20.025	20.847	341,23	33
37	Busovača	FBiH	11.451	3.873	3.873	338,22	32
38	Sokolac	RS	17.376	4.568	5.564	320,21	36
39	Prijedor	RS	98.020	5.307	30.486	311,02	55
40	Tomislavgrad	FBiH	27.754	7.086	8.284	298,48	37
41	Bosanska Krupa	FBiH	29.580	7.787	7.787	263,25	35
42	Ribnik	RS	8.965	2.151	2.151	239,93	38
43	Kotor Varoš	RS	19.930	3.348	4.465	224,03	43
44	Usora	FBiH	7.116	1.477	1.477	207,56	39
45	Teslić	RS	55.000	2.824	10.742	195,31	56
46	Ključ	FBiH	16.020	3.128	3.128	195,26	40
47	Tuzla	FBiH	133.861	24.507	25.840	193,04	42
48	Livno	FBiH	32.454	6.178	6.178	190,36	41
49	Kalesija	FBiH	35.147	129	6.547	186,27	82
50	Bijeljina	RS	108.671	11.335	19.905	183,17	47

Tabela 1-2. Nastavak

(Hiljade KM)

Rbr.	Općina/Grad	Entitet	Broj stanovnika (2004 procjena) (e)	Ukupni iznos SDI u 2003. godini (iznosi u .000 KM)	Ukupni iznos SDI u 2004. godini (iznosi u .000 KM)	SDI per capita* na dan 31.12.2004 (iznosi u KM)	Pozicija u SDI per capita na dan 31.12.2004
51	Travnik	FBiH	51.369	0	8.540	166,25	85
52	Kreševo	FBiH	5.937	0	951	160,18	86
53	Posušje	FBiH	16.122	2.463	2.463	152,77	44
54	Novi Travnik	FBiH	25.198	2.864	3.180	126,20	46
55	Bos. Šamac	RS	22.000	403	2.743	124,68	75
56	Tešanj	FBiH	48.673	4.133	5.617	115,40	48
57	Maglaj	FBiH	21.474	880	2.370	110,37	64
58	Lopare	RS	18.100	1.082	1.930	106,63	53
59	Konjic	FBiH	30.009	215	2.927	97,54	80
60	Zvornik	RS	65.000	5.224	5.690	87,53	49
61	Kupres	FBiH	3.018	226	226	74,88	50
62	Nevesinje	RS	18.280	1.265	1.265	69,20	51
63	Bos. Novi / Novi Grad	RS	27.100	1.828	1.828	67,45	52
64	Sanski Most	FBiH	60.537	3.548	4.008	66,21	54
65	Zavidovići	FBiH	36.692	1.533	2.303	62,77	63
66	Srbac	RS	22.538	1.077	1.204	53,42	59
67	Breza	FBiH	13.867	708	708	51,06	57
68	Bos. Kostajnica	RS	7.824	161	385	49,21	73
69	Pale	RS	30.000	1.450	1.450	48,33	58
70	Odžak	FBiH	15.918	751	751	47,18	60
71	Čelić	FBiH	15.378	694	694	45,13	61
72	Modriča	RS	28.000	1.241	1.241	44,32	62
73	Bos. Gradiška	RS	60.000	1.774	2.636	43,93	67
74	Doboj	RS	79.987	2.353	3.055	38,19	68
75	Bratunac	RS	22.879	832	832	36,37	65
76	Trebinje	RS	31.139	830	1.080	34,68	70
77	Srebrenica	RS	21.768	726	726	33,35	66
78	Bugojno	FBiH	37.425	547	1.160	31,00	79
79	Ugljevik	RS	16.899	490	490	29,00	69
80	Bileća	RS	12.219	0	332	27,17	87
81	Živinice	FBiH	53.053	1.343	1.343	25,31	71
82	Čelinac	RS	17.000	408	408	24,00	72
83	Lukavica	RS	20.123	402	402	19,98	74
84	Bosanski Brod	RS	20.341	325	325	15,98	76
85	Vogošća	FBiH	19.966	304	304	15,23	77
86	Kalesija / Osmaci	RS	8.000	117	117	14,63	78
87	Višegrad	RS	19.300	133	133	6,89	81
88	Visoko	FBiH	40.432	0	200	4,95	88

(e) Procjena na osnovu podataka entitetskih zavoda za statistiku. Podaci po entitetima za 2004. godinu. Podaci za Brčko Distrikt 2004.